METSÄTALOUS

Valmistelu on ollut irvikuva hyvästä lainsäädännöstä ja uusiutuvan energian edistämisestä. **ELINKEINOPÄÄLLIKKÖ MARKO MÄKI-HAKOLA, MTK**

Taimikon perkausta kannattaa nyt lykätä

Etelä-Suomessa kelit sopivat jo mainiosti taimikonhoitotöihin. Metsäammattilaiselta kuuluu kuitenkin poikkeuksellinen neuvo: lykkää raivausta.

”Varhaishoidossa kannattaa tänä vuonna odottaa, että uusi kemera-laki saadaan voimaan”, neuvoi Metsä Groupin metsänhoitopäällikkö **Juho Rantala** Helsingin Vero 2015 -tapahtumassa keskiviikkona.

Varhaisperkaus on tulossa uudessa kemerassa tuettavaksi työlajiksi.

Nykyisillä säännöillä varhaisperkaus ei ole tukikelpoista työtä. Tukea myönnetään vain varttuneempien taimikoiden hoitoon. Varhaisperkaus tehdään tyypillisesti noin viiden vuoden kuluttua uuden taimikon perustamisesta.

Isot aukot lihottavat lompakkoa

Nykyisten kemerasääntöjen mukaisia tukia on haettava Metsäkeskukselta 17.4. mennessä.

Uudet säännöt ovat EU:n hyväksyttävinä. Niiden toivotaan astuvan voimaan heinäkuussa, mutta varmuutta asiasta ei ole, koska Brysselin byrokratiakoneiston käyntivauhdista ei ole takeita.

Rantala korosti puheenvuorossaan, että metsänomistajien kannattaa ajatella taimikonhoitotöitä investointina, joita ilman toiminnan kannattavuus kärsii kovasti.

Metsätalouden kannattavuuden tehokkuutta hän suositteli etsimään kuviokokojen suurentamisesta.

”Yksityismailla noin puolella metsistä kuviokoko on alle yhden hehtaarin. Näin pienillä kuvioilla kustannukset ovat kaikkein kalleimmat.”

Kun metsälakia uudistettiin, metsänomistajille vapautui mahdollisuus puuston hakkaamiseen aikaisemmin kuin ennen. Tätä voisi hyödyntää Rantalan mukaan kuvioiden suurentamisessa.

”Päätehakkuun yhteydessä on luontevaa yhdistää kuvioita. Yhdistämistä kannattaa harkita, jos päätehakkuukohteen vieressä on kuvio, jonka optimaalinen hakkuuaika olisi kymmenen vuoden kuluttua.”

Myös uuteen kemeraan saattaa tulla vaatimuksia siitä, että tuettavan työkohteen on oltava riittävän iso.

Esimerkiksi nuoren metsän hoitoon on Rantalan mukaan kaavailtu minimikooksi kahta hehtaaria.

HANNA LENSU

Turveveron ja haketuen muutoksen ajankohta jää auki

Turveveron alennuksen ja hakesähkön tuotantotuen korotuksen ajankohta jää auki. Hallitus päättää lakimuutosten voimaantulosta sen jälkeen, kun haketuelle on saatu Euroopan komission hyväksyntä.

Eduskunta äänestää huomenna lauantaina lakimuutoksesta, joka laskee turveveron nykyisestä 3,4 eurosta 1,9 euroon megawattitunnilta. Turveveron alennus on kytketty hakesähkön tuen korotukseen 15,9 eurosta enimmillään 18 euroon megawattitunnilta.

Muutoksen piti tulla voimaan jo ensi vuoden alussa.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto muutti kuitenkin ajankohtaa. Verojaoston mietinnön mukaan turveveron alennus ”tulee voimaan valtioneuvoston asetuksella säädettävänä ajankohtana”.

Turveveron alennus ja hakesähkön tuotantotuen nosto on kytketty toisiinsa, koska tavoitteena on säilyttää hakkeen hintakilpailukyky voimalaitoksissa turpeeseen verrattuna.

Näin sekä turveveroa että haketukea koskevien lakien voimaantulosta päätetään valtioneuvoston asetuksella vasta, kun Euroopan komissio on hyväksynyt muutoksen hakesähkön tukijärjestelmään.

Hallitusneuvos **Anja Liukko** työ- ja elinkeinoministeriöstä arvioi, että komissiolta myönteinen vastaus voitaisiin saada nopeasti, koska komissio on hyväksynyt tukijärjestelmän periaatteet jo vuonna 2011.

Nyt tuen rajauksella järeää puuta ohjataan polton sijasta jalostukseen, mikä vastaa EU:n linjauksia, Liukko perustelee arviota nopeasta ratkaisusta.

Rajaukseen siirtymäaika

Lakimuutos rajaa hakesähkön tukea niin, että järeästä puusta peräisin olevalle hakesähkölle maksetaan vain 60 prosenttia täysimääräisestä tuesta. Rajauksella halutaan turvata metsäteollisuuden tarvitseman järeän ainespuun saanti.

Tuen rajaus tulee voimaan vasta siirtymäajan jälkeen. Siirtymäaikaa on lain voimaantulosta seuraavan kolmannen kalenterivuoden alkuun.

Jos laki tulee voimaan jo tämän vuoden puolella, tuen leikkaus järeältä puulta alkaa vuoden 2018 alusta.

Jos laki saadaan voimaan vasta ensi vuonna, leikkaus alkaa vasta vuoden 2019 alussa.

Siirtymäaikana myös järeästä puusta peräisin olevalla hakesähkölle maksetaan tukea täysimääräisesti, enimmillään 18 euroa megawattitunnilta.

Useimmilla laitoksilla tuki päättyy 2025

Hakkeesta tuotetulle sähkölle tukea saa voimalaitos, joka on hyväksytty syöttötariffijärjestelmään. Tukea maksetaan 12 vuotta.

Suurin osa järjestelmässä mukana olevista energiantuottajista on hyväksytty vuosina 2012–2013. Näin kyseisille laitoksille tukea voidaan maksaa 2024–2025 asti.

Uusi tukijärjestelmä rakennetaan todennäköisesti seuraavalla hallituskaudella, kun Suomen on vastattava EU:n ilmasto- ja energialinjauksiin, jotka tähtäävät vuoteen 2030.

MTK: Epävarmuus jatkuu edelleen

MTK harmittelee haketuen viimeisintä yllätyskäännettä.

MTK:n elinkeinopäällikkö **Marko Mäki-Hakola** pitää koko soppaa käsittämättömänä.

Hän muistuttaa, että alan toimijoille on vakuuteltu turveveron alennuksen ja metsähakkeen tuen korotuksen tulevan voimaan ensi vuoden alussa.

”Tällainen uusi esitys tuli täysin puskista. Nyt ei ole mitään tietoa, koska lakimuutokset tulisivat voimaan.”

Epävarmuuden jatkuessa energiantuottajat valitsevat Mäki-Hakolan mukaan todennäköisesti varman vaihtoehdon eli kivihiilen. ”Nyt aikataulusta tiedetään vain ’ehkä’, ja sen varaan on hankala rakentaa toimivaa energiapuumarkkinaa ja tuotantoa.”

Mäki-Hakolan mukaan ”valmistelu on ollut irvikuva hyvästä lainsäädännöstä ja uusiutuvan energian edistämisestä”.

JUHA KAIHLANEN

MARKKU VUORIKARI

Turvevero ja haketuki piti palauttaa ensi vuoden alussa vuoden 2012 tasolle. Nyt ajankohdasta ei ole tietoa.

KIIKKULAUTA

Haketuki ja turvevero

Hakkeella tuotetun sähkön tuen rajausta ryhdyttiin valmistelemaan, kun hallitus lupasi viime lokakuussa parantaa turpeen ja puun kilpailukykyä kivihiileen verrattuna.
Rajausta vaati metsäteollisuus, joka pelkää, että haketuen kasvaessa ainespuuta menee entistä enemmän polttoon.
Ensi vuoden alussa turvevero ja haketuki oli määrä palauttaa vuoden 2012 tasolle.
Turvevero ja haketuki muodostavat niin sanotun kiikkulaudan: turveveron laskiessa haketuki nousee. Näin polttoaineiden keskinäinen kilpailukyky ei muutu.

Metsästä 30 miljardin tulot

Kantoraha muodostaa vain pienen siivun metsien kansantaloudelle antamasta piristysruiskeesta. Rahavirta paisuu lähes 30 miljardiin euroon, kun kantorahojen päälle lasketaan puun korjuu ja jalostus sekä energiapuu.

Vieläkin kovempiin lukuihin päästäisiin, jos mukaan otettaisiin myös metsään nojaava konepaja- ja paperikoneteollisuus.

”Vielä hetki sitten puhuttiin auringonlaskun alasta. Nyt tilanne on muuttunut, ja Suomen nousu lepää metsien ja biotalouden varassa”, totesi maa- ja metsätalousministeri **Petteri Orpo** ministeriön tiistaisessa infossa.

Metsäteollisuuden asema on noussut, kun viennin veto on muuten heikentynyt. Paperi, sellu ja sahatavara ovat vahvistaneet asemiaan vientitilaston kymppikärjessä.

Metsäviennin merkitystä korostaa, että se perustuu kotimaisiin raaka-aineisiin. Metsätaloudesta lähtevä tulovirta myös voitelee kansantaloutta maakuntia ja peräkyliä myöten.

Kantorahaa kaksi miljardia

Varsinaista kantorahaa metsistä irtosi viime vuonna lähes kaksi miljardia euroa. Siitä yksityiset metsänomistajat kuittaavat suurimman osan, 1,64 miljardia euroa.

Kantorahoista alkava ketju jatkuu puun korjuulla, josta koneyrittäjät laskuttavat noin 0,65 miljardia euroa. Puun kuljetus tehtaille liikuttaa samalla noin 0,4 miljardia euroa kuljetusyrityksien tileille.

Rahaa liikkuu myös metsien hoidossa. Metsänhoitopalveluissa, metsänhoitoyhdistyksissä ja metsäpalveluyrityksissä pyörii noin 0,33 miljardia euroa. Metsänomistajat ovat viime vuosina panostaneet metsänhoitoon 0,3 miljardia euroa vuosittain.

Kovin arvonlisäys syntyy puuta jalostettaessa. Maa- ja metsätalousministeriön osastopäällikkö **Juha Ojala** laskee jalostuksen synnyttävän vähintään 20 miljardin euron potin.

”Kun mukaan lasketaan vielä puun energiakäytöstä syntyvä parin miljardin euron tulovirta, päästään yli 28 miljardiin euroon. Sitä voi verrata vaikka maatalouden ja elintarviketuotannon noin 17 miljardin euron tulovirtaan”, toteaa Ojala.

Ojalan laskelmasta puuttuvat metsäalaan läheisesti liittyvä konepaja- ja paperikoneteollisuus. Myös taimituotannon liikevaihto puuttuu laskelmasta.

JARMO PALOKALLIO

Metsänhoitoyhdistysten jäsenmaksuista tuli puhelutulva

Metsänomistajille viime viikolla postitetut jäsenmaksut ovat aiheuttaneet metsähoitoyhdistyksissä yhteydenottojen tulvan.

”Soittoja on tullut satoja”, kertoo metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen toiminnanjohtaja **Jari Yli-Talonen**.

Yhteydenottoja on tullut välillä niin paljon, että kaikki soittajat eivät ole päässeet läpi.

Lakimuutos taustalla

Metsänhoitoyhdistykset lähettivät tänä keväänä ensimmäistä kertaa itse jäsenmaksun jäsenilleen. Taustalla on lakimuutos, jonka myötä jäsenyys tuli vuoden alussa vapaaehtoiseksi metsänomistajille. Aiemmin jäsenyys oli pakollista ja verottaja keräsi metsänhoitomaksun, jonka suuruus riippui tilan pinta-alasta.

Jäsenmaksut vaihtelevat nyt yhdistyksittäin, koska jokainen yhdistys on viime syksynä itsenäisesti päättänyt jäsenmaksunsa perusteista.

Esimerkiksi Päijät-Hämeen yhdistyksellä on tänä vuonna kaikille jäsenille sama 119 euron jäsenmaksu.

”Jäsenedut ovat samoja, olipa tilan pinta-ala neljä tai 4 000 hehtaaria”, Yli-Talonen perustelee.

Esimerkiksi metsänhoitoyhdistyksen jäsenmaksuun sisältyvän sertifioinnin hinta on sama kiinteä summa kaikenkokoisille tiloille.

Ohessa Jari Yli-Talonen vastaa tyypillisimpiin kysymyksiin jäsenmaksuihin liittyen.

Mitä tapahtuu, jos laskua ei makseta eräpäivään mennessä?

”Jäsenyys ja jäsenedut eivät astu voimaan. Lähetämme huhtikuussa kohteliaan huomautuslaskun.”

Meneekö lasku perintään, jos sitä ei makseta?

”Ei mene ainakaan meidän yhdistyksessämme.”

Voiko laskun vain jättää maksamatta, jos ei halua jatkaa jäsenyyttään?

”Jos laskua ei halua maksaa, eroilmoitus tulisi silti tehdä kirjallisesti sähköpostitse, kirjeellä tai maksun mukana tulleella yhteydenottokupongilla. Siinä on postimaksu maksettu valmiiksi. Eroilmoituksessa pitäisi olla mukana tilan tiedot.”

HANNA LENSU

JÄSENMAKSUT

Teknisiä virheitä

Nämä yhdistykset lähettävät osalle jäsenistään uuden maksulomakkeen, koska laskussa oli väärä viitenumero: Auranmaa, Etelä-Savo, Isojoki-Karijoki, Kangasniemi-Pieksämäki, Kanta-Häme, Karstula-Kyyjärvi, Kemijärvi, Keskipohja, Kihniö-Parkano, KiiKisSuo, Kuusamo, Kymenlaakso, Länsi-Pohja, Muhos, Pirkanmaa, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo, Pudasjärvi, Päijänne, Roine, Rovaniemi, Siikalakeus, Soini, Taivalkoski, Uusimaa, Ylä-Kainuu ja Österbotten.

Vesistövalumat uhkaavat hävittää raakun

Metsähallitus laati uhanalaisen jokihelmisimpukan suojelemiseksi metsänkäsittelyohjeet

Suomen raakkukannan kehittyminen on ollut pitkään huolestuttava. Raakun eli jokihelmisimpukan luokittelu muutettiin muutama vuosi sitten uhanalaisesta erittäin uhanalaiseksi, ja laji on kovaa vauhtia katoamassa koko maasta, kertoo Metsähallitukselle raakkuhanketta vetänyt **Panu Oulasvirta**.

Jokihelmisimpukan häviämiseen ovat syynä erityisesti vesistörakentaminen sekä metsätalouden kiintoainesvalumat vesistöihin.

Vesistörakentaminen on estänyt raakun lisääntymisen kannalta tärkeän isäntälajin, lohen, nousun jokiin. Raakun nykyisillä pääesiintymisalueilla jokien latvavesillä ojitukset ja auraukset ovat pilanneet lisääntymisvesiä.

”Erityisesti ojitusten ja aurausten jälkeen vesiin kulkeutunut kiintoaines tukkii pohjasedimentin huokosia, jolloin pienet simpukanalut tukehtuvat. Tämä on oleellisin syy siihen, miksi raakun tilanne on mikä on Suomessa”, Oulasvirta sanoo.

Raakkualueilla metsänkäsittelyn yleisohje on tähän asti kuulunut, että raakkujokiin ei pitäisi päästää mitään kiintoainevalumia ympäristöstä.

Yleisohjetta tarkentamaan Metsähallitus julkaisi hiljattain myös yksityiskohtaisemmat metsänkäsittelyohjeet, jotta tietoisuus jokihelmisimpukan tilanteesta saavuttaisi metsänomistajat.

Pehmeää metsänkäsittelyä

Jokien ja purojen läheisyydessä raakkualueilla olisi ohjeistuksen mukaan tärkeää esimerkiksi jättää normaalia suurempi suoja-alue vesistöihin ja välttää voimakasta metsänkäsittelyä, Oulasvirta sanoo. Maanmuokkauksessa tulisi suosia kevyttä laikutusta, äestystä tai mätästystä.

Raakku-hankkeessa laadittujen ohjeiden tekeminen on Oulasvirran mielestä tärkeää, sillä simpukan häviäminen metsänkäsittelyn takia johtuu pitkälti metsänomistajien tietämättömyydestä.

”Joissakin paikoissa on ajettu jopa metsäkoneilla raakkuvesien yli. Paljon on epätietoisuutta, kun metsänomistajilla ei ole tietoa raakusta. Tähän aiotaan jatkossa puuttua ja tiedottaa asiasta enemmän”, Oulasvirta sanoo.

Raakkua esiintyy enää lähinnä Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa. Etelä-Suomesta laji on hävinnyt lähes kokonaan. Elinvoimaisia kantoja elää nykyään jokien yläjuoksuilla, latvavesissä. Pääjoista, joissa laji oli ennen elinvoimainen, raakku on kadonnut lähes kokonaan.

”Jos nykyinen trendi jatkuu, lajin esiintyminen Suomessa jää vain muutaman latvapopulaation varaan. Näillä populaatioilla on muutenkin luontaisesti suurempi riski kadota luonnosta”, Oulasvirta sanoo.

Raakkujokia tunnetaan Suomessa noin 120.

Lisääntyvää kantaa on enää 5–20 luonnotilaisessa latvapurossa.

AURA PILKAMA

PANU OULASVIRTA

Erittäin uhanalaista jokihelmisimpukkaa esiintyy enää Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa. Pääjoista raakku on kadonnut lähes kokonaan.

OHJEET

Metsänkäsittely raakkualueella

Suosi jatkuvaa metsänkasvatusta tai pienialaisia hakkuita. Sijoita rinteiden uudistusalat vaakasuuntaan.
Säilytä pintakasvillisuus mahdollisimman ehjänä.
Tee metsänhoito mieluiten routa-aikaan.
Vältä kunnostusojituksia heikkotuottoisilla kohteilla, metsälannoitusta ja kemiallisia torjunta-aineita.
Suosi maanmuokkauksessa ja uudistamisessa kevyttä laikutusta, äestystä ja mätästystä.
Kaiva metsäautotien raviojiin saostusaltaat ja pintavalutus ennen puroa.
Asenna tierumpu niin, ettei se muuta uoman luontaista virtaamaa.

» Joissakin paikoissa on ajettu jopa metsäkoneilla raakkuvesien yli.«

PANU OULASVIRTA

METSÄSTÄ LYHYESTI

Metsäkeskus vähentää väkeä

Valtakunnallinen metsäkeskus aikoo vähentää työntekijöidensä määrää 50 henkilöllä.

Suurin osa vähennyksistä toteutetaan eläkejärjestelyin. Enintään 18 työntekijää irtisanotaan.

Lisäksi harkitaan kohdennettuja lomautuksia, jotka ratkeavat lopullisesti lähiviikkojen aikana.

Suomen metsäkeskuksen julkisissa palveluissa työskenteli tämän vuoden alussa 590 henkilöä. Nyt suunniteltu vähennys on kahdeksan prosenttia koko henkilöstön määrästä.

Stora Enso panostaa puurakentamiseen

Stora Enso aikoo keskittyä vahvemmin puurakentamisen tuotteisiin, joita käytetään entistä enemmän kaupunkirakentamisessa, yhtiö kertoo.

”Olemme keskittyneet nyt ratkaisemaan korkean rakentamisen teknisiä ratkaisuja, koska haluamme olla mukana kaupunkirakentamisessa, jossa mennään yhä korkeammalle”, puurakentamisen liiketoiminnan johtaja **Matti Mikkola** sanoo.

Mikkola toivoo isojen rakennusliikkeiden mukaan lähtöä puurakentamiseen.

Sijoittajien tärkeimpänä houkuttimena hän pitää puurakentamisen nopeutta. Kuluttajat puolestaan arvostavat uudistuvaa materiaalia, joka tuottaa miellyttävän sisäilman.